

REPowerEU: načrt za hitro zmanjšanje odvisnosti od ruskih fosilnih goriv in pospešitev zelenega prehoda*

Bruselj, 18. maja 2022

Evropska komisija je danes predstavila [načrt REPowerEU](#), svoj odziv na težave in motnje na svetovnem energetske trgu, ki jih je povzročila ruska invazija na Ukrajino. Preoblikovanje evropskega energetskega sistema je nujno iz dveh razlogov, in sicer zaradi **odprave odvisnosti EU od ruskih fosilnih goriv**, ki se uporabljajo kot gospodarsko in politično orožje ter evropske davkoplačevalce stanejo skoraj 100 milijard evrov letno, in **reševanja podnebne krize**. Če Evropa nastopa kot Unija, lahko hitreje odpravi svojo odvisnost od ruskih fosilnih goriv. [85 % Evropejcev in Evropejk](#) meni, da bi morala EU v podporo Ukrajini čim prej zmanjšati svojo odvisnost od ruskega plina in nafte. Z ukrepi iz načrta REPowerEU se lahko odzovemo na ta cilj, in sicer s **prihranki energije, diverzifikacijo oskrbe z energijo ter pospešenim uvajanjem energije iz obnovljivih virov**, da bi nadomestili fosilna goriva v domovih, industriji in proizvodnji električne energije.

Zelena preobrazba bo **okrepila gospodarsko rast, varnost in podnebne ukrepe** za Evropo in naše partnerje. V središču načrta REPowerEU je mehanizem za okrevanje in odpornost, ki podpira usklajeno načrtovanje in financiranje čezmejne in nacionalne infrastrukture ter energetskih projektov in reform. Komisija predlaga ciljno usmerjene [spremembe uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost](#), da bi se v obstoječe načrte držav članic za okrevanje in odpornost poleg velikega števila ustreznih reform in naložb, ki so v te načrte že vključene, vključila tudi posebna poglavja REPowerEU. K temu procesu bodo prispevala priporočila za posamezne države v ciklu evropskega semestra za leto 2022.

Varčevanje z energijo

Prihranki energije so najhitrejši in najcenejši način za reševanje sedanje energetske krize in zmanjšanje stroškov. Komisija predlaga okrepitev dolgoročnih ukrepov za energijsko učinkovitost, vključno s **povečanjem zavezujočega cilja energijske učinkovitosti z 9 % na 13 %** v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“ iz zakonodaje o evropskem zelenem dogovoru. Če sedaj začnemo varčevati z energijo, nam bo to pomagalo, da se pripravimo na morebitne izzive naslednje zime. Zato je Komisija danes objavila tudi [sporočilo EU o varčevanju z energijo](#), v katerem so podrobno opisane kratkoročne **spremembe vedenja, s katerimi bi se povpraševanje po plinu in nafti lahko zmanjšalo za 5 %**, države članice pa se spodbuja, naj začnejo posebne komunikacijske kampanje, namenjene gospodinjstvom in industriji. Države članice se spodbuja tudi k uporabi **fiskalnih ukrepov za spodbujanje varčevanja z energijo**, kot so znižane stopnje DDV za energijsko učinkovite ogrevalne sisteme, izolacijo stavb ter naprave in izdelke. Komisija določa tudi **ukrepe za nepredvidljive razmere** v primeru hudih motenj v oskrbi ter bo izdala smernice o prednostnih merilih za odjemalce in uvedla usklajen načrt EU za zmanjšanje povpraševanja.

Diverzifikacija oskrbe in podpora našim mednarodnim partnerjem

EU že več mesecev **sodeluje z mednarodnimi partnerji pri diverzifikaciji oskrbe** ter je **zagotovila rekordne ravni uvoza utekočinjenega zemeljskega plina in večje dobave plina iz plinovoda**. Novoustanovljena [energetska platforma EU](#), ki jo podpirajo regionalne projektne skupine, bo omogočila prostovoljne skupne nakupe plina, utekočinjenega zemeljskega plina in vodika z združevanjem povpraševanja, optimizacijo uporabe infrastrukture in usklajevanjem stikov z dobavitelji. Kot naslednji korak bo Komisija na podlagi izkušnje s skupnim programom za nakup cepiv razmislila o razvoju **„skupnega nabavnega mehanizma“**, ki se bo v imenu sodelujočih držav članic pogajal in sklepal pogodbe o nakupu plina. Komisija bo preučila tudi zakonodajne ukrepe, s katerimi bi se sčasoma zahtevala diverzifikacija oskrbe s plinom s strani držav članic. Platforma bo omogočala tudi skupno nabavo obnovljivega vodika.

Danes sprejeta [zunanja energetska strategija EU](#) bo olajšala diverzifikacijo oskrbe z energijo in vzpostavljala dolgoročnih partnerstev z dobavitelji, vključno s sodelovanjem na področju vodika ali drugih zelenih tehnologij. V skladu s strategijo povezljivosti Global Gateway daje ta strategija prednost zavezi EU **svetovnemu zelenemu in pravičnemu energetske preходу**, povečanju prihrankov energije in učinkovitosti za zmanjšanje pritiska na cene, spodbujanju razvoja obnovljivih

virov energije in vodika ter krepitvi energetske diplomacije. V Sredozemskem in Severnem morju bodo vzpostavljeni glavni vodikovi koridorji. Zaradi ruske agresije bo EU **podpirala Ukrajino, Moldavijo, Zahodni Balkan in države vzhodnega partnerstva ter naše najranljivejše partnerje**. Še naprej bomo sodelovali z Ukrajino, da bi zagotovili zanesljivo oskrbo in delujoč energetski sektor, hkrati pa utrli pot prihodnji trgovini z električno energijo in obnovljivim vodikom ter prenovili energetski sistem v okviru pobude **REPowerUkraine**.

Pospešitev uvajanja obnovljivih virov energije

Obsežno **povečanje in pospešitev proizvodnje energije iz obnovljivih virov** v proizvodnji električne energije, industriji, stavbah in prometu bosta pospešila našo neodvisnost, spodbudila zeleni prehod in sčasoma znižala cene. Komisija v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“ predlaga **povečanje krovnega cilja za leto 2030 za obnovljive vire energije s 40 % na 45 %**. Določitev tega splošnega ambicioznejšega cilja bo ustvarila okvir za druge pobude, vključno z:

- namensko **[strategijo EU za sončno energijo](#) za podvojitve sončne fotonapetostne zmogljivost** do leta 2025 in namestitvev 600 GW do leta 2030;
- **pobudo za strešne sončne panele** s postopno uvedbo **pravne obveznosti namestitve sončnih panelov** na nove javne in poslovne stavbe ter nove stanovanjske stavbe;
- **podvojitvijo stopnje uporabe toplotnih črpalk** ter ukrepi za vključitev geotermalne in sončne toplotne energije v posodobljene sisteme daljinskega in komunalnega ogrevanja;
- **[priporočilom](#) Komisije za obravnavo počasnega in zapletenega izdajanja dovoljenj za obsežne projekte na področju energije iz obnovljivih virov** ter ciljno usmerjeno **[spremembo direktive o energiji iz obnovljivih virov](#)**, da bi bila energija iz obnovljivih virov priznana kot prevladujoč javni interes. Države članice bi morale vzpostaviti **namenska območja, ki so še posebej primerna za obnovljive vire energije, s skrajšanimi in poenostavljenimi postopki izdaje dovoljenj** na območjih z manjšim okoljskim tveganjem. Da bi se taka območja lahko hitro opredelila, Komisija kot del svojega **[digitalnega orodja za kartiranje](#)** geografskih podatkov, povezanih z energijo, industrijo in infrastrukturo, daje na voljo nabore podatkov o okoljsko občutljivih območjih;
- **določitvijo cilja 10 milijonov ton domače proizvodnje obnovljivega vodika** in 10 milijonov ton uvoza do leta 2030 za nadomestitev zemeljskega plina, premoga in nafte v industriji, ki jo je težko razogljčiti, ter v prometnem sektorju. Za pospešitev trga vodika bi se morala sozakonodajalca dogovoriti o višjih podciljih za posamezne sektorje. Poleg tega Komisija objavlja **dva delegirana akta o opredelitvi in proizvodnji obnovljivega vodika** za zagotovitev, da proizvodnja vodi v neto razogljčenje. Za pospešitev projektov na področju vodika je za raziskave namenjenih dodatnih 200 milijonov evrov, Komisija pa se zavezuje, da bo do poletja dokončala oceno prvih pomembnih projektov skupnega evropskega interesa;
- **[akcijskim načrtom za biometan](#)**, ki določa orodja, vključno z novim industrijskim partnerstvom za biometan in finančnimi spodbudami za povečanje proizvodnje na 35 milijard kubičnih metrov do leta 2030, tudi prek skupne kmetijske politike.

Zmanjšanje porabe fosilnih goriv v industriji in prometu

Z nadomestitvijo premoga, nafte in zemeljskega plina v industrijskih procesih se bodo zmanjšale emisije toplogrednih plinov ter okrepljena varnost in konkurenčnost. Prihranki energije, učinkovitost, nadomestitev goriva, elektrifikacija ter večja uporaba vodika iz obnovljivih virov, bioplina in biometana v **industriji bi lahko prihranili do 35 milijard kubičnih metrov zemeljskega plina do leta 2030** poleg tega, kar je predvideno v predlogih iz svežnja „Pripravljeni na 55“.

Komisija bo uvedla pogodbe na razliko za ogljik, da bi podprla uporabo zelenega vodika v industriji in posebno financiranje za REPowerEU v okviru sklada za inovacije, pri čemer bo **prihodke iz trgovanja z emisijami** uporabila za nadaljnjo podporo odmiku od odvisnosti od ruskih fosilnih goriv. Komisija daje tudi **smernice za pogodbe o nakupu energije in električne energije iz obnovljivih virov** ter bo z Evropsko investicijsko banko zagotovila tehnični svetovalni instrument. Za ohranitev in ponovno pridobitev vodilnega tehnološkega položaja in položaja v industriji na področjih, kot sta sončna energija in vodik, ter za podporo delovni sili Komisija predlaga ustanovitev zaveznitva solarne industrije EU in obsežnega partnerstva za znanja in spretnosti. Komisija bo prav tako okreplila dejavnosti na področju oskrbe s kritičnimi surovinami in pripravila zakonodajni predlog.

Za **povečanje prihrankov energije in učinkovitosti v prometnem sektorju** ter pospešitev prehoda na brezemisijška vozila bo Komisija predstavila sveženj ukrepov za okolju prijaznejši tovorni promet, katerega cilj je znatno povečati energijsko učinkovitost v sektorju, ter razmislila o zakonodajni pobudi za povečanje deleža brezemisijških vozil v javnem in podjetniškem voznem parku nad določeno velikostjo. Sporočilo EU o varčevanju z energijo vključuje tudi številna priporočila mestom, regijam in nacionalnim organom, ki lahko učinkovito prispevajo k nadomeščanju fosilnih

goriv v prometnem sektorju.

Pametne naložbe

Za uresničitev ciljev REPowerEU so do leta 2027 potrebne **dodatne naložbe v višini 210 milijard evrov**. To je polog za našo neodvisnost in varnost. Tudi zmanjšanje uvoza ruskih fosilnih goriv nam lahko **prihrani skoraj 100 milijard evrov letno**. Te naložbe je treba zagotoviti v zasebnem in javnem sektorju ter na nacionalni in čezmejni ravni kot tudi na ravni EU.

V podporo načrtu REPowerEU je že na voljo **225 milijard evrov v posojilih v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost**. Komisija je danes sprejela zakonodajo in smernice za države članice o tem, kako naj spremenijo in dopolnijo svoje načrte za okrevanje in odpornost v okviru načrta REPowerEU. Poleg tega Komisija predlaga **povečanje finančnih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost z 20 milijardami evrov nepovratnih sredstev iz prodaje pravic sistema EU za trgovanje z emisijami**, ki so trenutno del rezerve za stabilnost trga in bodo prodane na dražbi na način, ki ne povzroča motenj na trgu. Sistem za trgovanje z emisijami kot tak ne le zmanjšuje emisije in uporabo fosilnih goriv, temveč tudi zagotavlja potrebna sredstva za doseganje energetske neodvisnosti.

V sedanjem večletnem finančnem okviru bo kohezijska politika že podpirala projekte razogljičenja in zelenega prehoda z naložbami v energijo iz obnovljivih virov, vodik in infrastrukturo v višini do 100 milijard evrov. Dodatnih **26,9 milijarde evrov iz kohezijskih skladov** bi bilo mogoče dati na voljo v okviru prostovoljnih prerazporeditev v mehanizmu za okrevanje in odpornost. Nadaljnjih **7,5 milijarde evrov iz skupne kmetijske politike** je prav tako na voljo v okviru prostovoljnih prerazporeditev v mehanizmu za okrevanje in odpornost. Komisija bo sredstva, ki so na voljo za obsežen razpis sklada za inovacije za leto 2022, to jesen podvojila na približno 3 milijarde evrov.

Vseevropska energetska omrežja (TEN-E) so pripomogla k oblikovanju odporne in medsebojno povezane plinske infrastrukture EU. Potrebna je **omejena dodatna plinska infrastruktura**, ocenjena na približno 10 milijard evrov naložb, da se dopolni obstoječi seznam projektov skupnega interesa in v celoti **nadomesti prihodnja izguba uvoza ruskega plina**. Potrebe po nadomestitvi v prihodnjem desetletju je mogoče zadovoljiti brez vezave na fosilna goriva, ustvarjanja naslednjih naložb ali oviranja naših podnebnih ambicij. Pospesevanje projektov skupnega interesa na področju električne energije bo prav tako bistvenega pomena za prilagoditev elektroenergetskega omrežja našim prihodnjim potrebam. To bo podprl **Instrument za povezovanje Evrope**, Komisija pa danes objavlja **nov razpis za zbiranje predlogov s proračunom v višini 800 milijonov evrov**, drugi razpis bo sledil v začetku leta 2023.

Ozadje

Komisija je 8. marca 2022 zaradi ruske invazije na Ukrajino predlagala [osnutek načrta](#) za neodvisnost Evrope od ruskih fosilnih goriv precej pred letom 2030. Voditelji EU so se na zasedanju Evropskega sveta 24. in 25. marca dogovorili o tem cilju in pozvali Komisijo, naj predstavi podroben načrt REPowerEU, ki je bil sprejet danes. Nedavne [prekinitve oskrbe s plinom v Bolgariji in na Poljskem](#) kažejo, da je treba nujno rešiti vprašanje nezanesljivosti oskrbe z rusko energijo.

Komisija je sprejela pet obsežnih in doslej neprimerljivih svežnjev [sankcij](#) v odziv na rusko invazijo proti ozemeljski celovitosti Ukrajine in vse pogostejša grozodejstva nad ukrajinskimi civilisti in mesti. Uvoz premoga je že zajet v sistemu sankcij in Komisija je predložila predloge za postopno odpravo uvoza nafte do konca leta, o katerih zdaj razpravljajo države članice.

[Evropski zeleni dogovor](#) je dolgoročni načrt EU za rast, s katerim naj bi Evropa do leta 2050 postala podnebno nevtralna. Ta cilj je določen v [evropskih podnebnih pravilih](#) in je pravno zavezujoča zaveza za zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Komisija je julija 2021 predstavila zakonodajni [sveženj „Pripravljeni na 55“](#) za izvajanje teh ciljev. Ti predlogi bi do leta 2030 že zmanjšali porabo plina za 30 %, pri čemer bi več kot tretjina teh prihrankov izhajala iz doseganja cilja EU glede energetske učinkovitosti.

Evropski svet je 25. januarja 2021 pozval Komisijo in visokega predstavnika, naj pripravita novo [zunanjo energetske strategijo](#). Strategija povezuje energetske varnost s svetovnim prehodom na čisto energijo prek zunanje energetske politike in diplomacije, pri čemer se odziva na energetske krize, ki sta jo povzročila ruska invazija na Ukrajino in eksistencialna grožnja podnebnih sprememb. EU bo še naprej podpirala energetske varnost in zeleni prehod Ukrajine, Moldavije in partnerskih držav v njenem neposrednem sosedstvu. Strategija priznava, da ima ruska invazija na Ukrajino globalni vpliv na energetske trge in vpliva zlasti na partnerske države v razvoju. EU bo še naprej podpirala varno, trajnostno in cenovno dostopno energijo po vsem svetu.

Dodatne informacije

[Sporočilo o načrtu REPowerEU](#)

[Priloge k Sporočilu o načrtu REPowerEU](#)

[Delovni dokument služb Komisije: potrebe po naložbah, pospeševalnik za vodik in načrt za biometan](#)

[Sporočilo EU o varčevanju z energijo](#)

[Zunanja energetska strategija EU](#)

[Strategija EU za sončno energijo](#)

[Spremembe direktiv o energiji iz obnovljivih virov, energijski učinkovitosti stavb in energijski učinkovitosti](#)

[Priporočilo o postopkih izdaje dovoljenj in pogodbah o nakupu električne energije](#)

[Smernice glede postopkov izdaje dovoljenj in pogodb o nakupu električne energije](#)

[Uredba o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost](#)

[Predlog uredbe o poglavjih REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost](#)

[Smernice o načrtih za okrevanje in odpornost v okviru načrta REPowerEU](#)

[Vprašanja in odgovori \(MEMO\) REPowerEU](#)

[Informativni pregled ukrepov REPowerEU](#)

[Informativni pregled o financiranju REPowerEU](#)

[Informativni pregled o zunanji energetske strategiji EU](#)

[Informativni pregled o prihrankih energije](#)

[Informativni pregled o čisti energiji](#)

[Informativni pregled o čisti industriji](#)

[Videoposnetek o načrtu REPowerEU](#)

*: posodobljeno 18. maja 2022 ob 16:50

IP/22/3131

Kontakti za stike z mediji:

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

[Ana CRESPO PARRONDO](#) (+32 2 298 13 25)

[Giulia BEDINI](#) (+32 2 295 86 61)

Za vprašanja širše javnosti: [Europe Direct](#) po telefonu [00 800 67 89 10 11](#) ali [e-pošti](#)

Related media

 [Offshore wind farm in the North Sea](#)